

Voorzitter

Kamer voor, het advies van de commissie te volgen en het rapport in de Handelingen te doen opnemen.

Daartoe wordt besloten.

(Het rapport is opgenomen aan het eind van deze editie.)¹

De **voorzitter**: Ik verzoek de griffier, de heer R.C. Hessing binnen te leiden.

Nadat de griffier de heer R.C. Hessing heeft binnengeleid legt deze in handen van de voorzitter de bij de wet voorgeschreven verklaring en belofte af.

De **voorzitter**: Ik wens u van harte geluk met het hernieuwde lidmaatschap van deze Kamer.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De **voorzitter**: Ingekomen zijn twee beschikkingen van de voorzitters van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal houdende aanwijzing van de Nederlandse leden en plaatsvervangende leden van de Noord-Atlantische Assemblee en aanwijzing van vertegenwoordigers en plaatsvervangende vertegenwoordigers in de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa.

Deze beschikkingen liggen op de Griffie ter inzage. Ik stel voor, deze beschikkingen voor kennisgeving aan te nemen.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: De overige ingekomen stukken staan op een lijst, die in de zaal ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan, dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

(Deze lijst is, met de lijst van besluiten, opgenomen aan het eind van deze editie.)

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede, dat ik de heer Stevens tot voorzitter van de commissie voor de Verzoekschriften heb benoemd.

Aan de orde is de behandeling van de wetsvoorstellen:

- **Wijziging van de Wet toezicht verzekeringsbedrijf 1993, de Wet toezicht natura-uitvaartverzekeringsbedrijf en in verband daarmee enkele andere wetten, teneinde de effectiviteit van het bedrijfseconomisch toezicht te vergroten (26075);**

- **Wijziging van de Wegenverkeerswet 1994 met betrekking tot de afgifte en inname van kentekenplaten (26138);**

- **Verandering in de Grondwet, strekkende tot het doen vervallen van additionele artikelen betreffende**

Koninkrijksaangelegenheden die zijn uitgewerkt (26242, R1621);

- **Wijziging van de Wet subsidiëring politieke partijen in verband met politieke partijen die met een gezamenlijke kandidatenlijst aan verkiezingen deelnemen (26278);**

- **Wijziging van onder meer de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet op het voortgezet onderwijs in verband met enkele maatregelen ter verbetering van het functioneren van het vervangingsfonds en het participatiefonds (regeling verbetering functioneren vervangings- en participatiefonds) (26427);**

- **Goedkeuring van de Regeling ophefing depositorente (26462).**

Deze wetsvoorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van het wetsvoorstel:

- **Wijziging van het Wetboek van Strafrecht, enige andere wetboeken en enige wetten (opheffing algemeen bordeelverbod) (25437).**

De **voorzitter**: Ik wens de minister geluk met zijn verjaardag.

De beraadslaging wordt geopend.

□

De heer **Hirsch Ballin** (CDA): Voorzitter! De CDA-fractie sluit zich graag aan bij de gelukwensen aan de minister met zijn verjaardag, maar zij wenst hem niet geluk met dit

wetsvoorstel. Met het wetsvoorstel opheffing algemeen bordeelverbod is onze fractie bepaald niet gelukkig. Zeker, het wetsvoorstel bevat een aantal positieve elementen. Het is nuttig dat gemeenten in staat zijn om via een vergunningenstelsel de aanwezigheid van bordelen te beperken en reguleren. Ook wij zijn voorstander van een uitgebreide en aangescherpte strafbaarstelling van mensenhandel en andere vormen van dwang en misbruik, zoals misbruik van minderjarigen, in de prostitutie. Maar de prijs daarvoor is een veel te hoge, namelijk een vergaande, om niet te zeggen naïeve normalisatie van zogenaamde vrijwillige prostitutie. Die normalisatie gaat zover dat gemeenten de bevoegdheid wordt ontzegd om bordelen in hun gemeenten geheel te verbieden. Waarom zou een gemeente waar nu geen bordelen worden gedoogd, dat niet zo mogen houden? Het antwoord van de regering op die vraag was ronduit verbijsterend: omdat de Grondwet daaraan, na opheffing van het algemene bordeelverbod, in de weg staat. Wie de Grondwet kent, moet zich hier even achter de oren krabben. In de Grondwet komt wel een bepaling voor dat in elke gemeente – ik citeer uit artikel 23 – “voldoend openbaar algemeen vormend lager onderwijs (wordt) gegeven in een genoegzaam aantal scholen”. Maar er staat toch nergens in de Grondwet dat er in elke gemeente gelegenheid moet worden gegeven in een genoegzaam aantal bordelen? Nee, de redenering van de regering was een andere. Met een verbod op bordelen in een gemeente – ik citeer nu de memorie van antwoord – “zou de prostituee onderscheidenlijk de prostituant immers het algehele recht worden ontzegd om in een bepaalde gemeente het beroep van prostituee in een prostitutiebedrijf uit te oefenen onderscheidenlijk om het beroep van ondernemer in een dergelijk bedrijf uit te oefenen”. Juridisch is deze redenering discutabel, omdat volgens artikel 19, derde lid, van de Grondwet beperkingen kunnen worden gesteld bij of krachtens de wet. Maar bovendien valt of staat deze redenering met de “erkenning” van prostitutie als reguliere arbeid en van het souteneurschap als regulier ondernemerschap.